

Alternatieven voor potgrondbr

Door slechte ervaringen met potgrond is De Hout Bolbloemen, broeier van 25 miljoen tulpen per jaar, op zoek gegaan naar alternatieven. Naast een start met waterbroei gebruikt De Hout dit jaar Optima (kokos vermengd met lava) en een mengsel van witveen en lava ('tulpensubstraat'). Volgens Arno Westhoven van leverancier CAV Agrotheek geven beide producten een beter broeiresultaat dan potgrond tegen een vergelijkbare kostprijs.

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Na drie jaar praktijkproeven met een groepje kwekers, denkt CAV Agrotheek een tweetal goede alternatieven te hebben gevonden voor tulpenbroeiers die

Arno Westhoven (l) en Cor Duijn bij 'Synaeda Blue' van 28 gram, gebroeid op 'tulpensubstraat' (witveen/lava)

een alternatief zoeken voor de traditionele potgrond maar wel op een vast medium willen blijven broeien. Dat CAV Agrotheek samen met de praktijk op zoek is gegaan naar alternatieven, heeft volgens Arno Westhoven te maken met de slechte ervaringen die nogal wat potgrondbroeiers met het traditionele potgrondmengsel, gebaseerd op zwartveen, hebben gehad. Voor-

al vorig seizoen waren veel potgrondbroeiers ontevreden over de structuur van de potgrond: slechte waterhuishouding, weinig zuurstof in de grond.

RESTWAARDE

CAV Agrotheek had al enkele praktijkproeven lopen met de tulpenbroei op kokos (zie ook BloembollenVisie nr. 185) onder RHP-keurmerk geleverd door Legro BV in Helmond. Een bezwaar van kokos is echter dat het zo luchtig is dat het leidt tot zeer overvloedige, ruige worteling. "Dat was heel lastig plukken", zegt Arno. Om de voordelen van kokos – behoud van structuur, rijkdom aan zuurstof – te behouden, maar het probleem van het meetrekken te tackelen is de oplossing gevonden in het toevoegen/afdekken (afhankelijk van de wensen van de klant tussen de 5-20 procent) van/met lava. Dit substraat wordt onder de naam Optima op de markt gebracht. Volgens Westhoven is Optima uiteindelijk qua kostprijs niet duurder dan de traditionele potgrond, hoewel Optima in eerste aanschaf 5 euro per kuub meer kost. Dat komt door de restwaarde die het product heeft voor hergebruik in bijvoorbeeld iris, lelie, gladiool, Zantedeschia en voor het afdekken bij Freesia. Verder bespaar je door Optima op bestrijdingsmiddelen als Alliete en Fenomental tegen Pythium volgens Arno zo'n 5-6 euro per kuub. Dat ook omdat kokos van nature al geen schadelijke pathogenen bevat. Nog

Potgrondbroei is verleden tijd

oei tulpen bieden perspectief

in onderzoek zijn eventuele energievoordelen (wellicht minder energie om de kokos in de cel op temperatuur te krijgen) en de mogelijkheid om kokos te gebruiken voor het inpakken van leverbare lelies en lelieschubben.

Het tweede alternatief is het 'Tulpensubstraat', dat bestaat uit witveen afgedekt met lava. Volgens Arno Westhoven heeft witveen een aantal voordelen ten opzichte van het in de tulpenbroei veel gebruikte zwartveen. "Witveen is jonger, beter doorgevroren en houdt het water beter vast dan zwartveen. Dat is in de bewortelingsfase heel belangrijk, terwijl het ook in de kas gemakkelijk water opneemt. Bovendien is het uit de Baltische staten afkomstige witveen van Legro BV RHP-gecertificeerd, wat een betere kwaliteitsgarantie geeft dan RAG-gecertificeerde potgrond. Het voordeel van het afdekken met lava is dat het poreus is en daardoor beter het water doorlaat dan zand". Een ander voordeel van de lava-toevoeging is dat het daardoor net als de Optima-grond restwaarde behoudt. Het product wordt volgens Arno graag afgenomen door akkerbouwers en kwekers van heesters en vaste planten. Als grondstof is witveen duurder dan zwartveen, maar dit wordt gecompenseerd door de restwaarde.

KWALITEIT

Dit broeiseizoen worden beide substraten al op behoorlijke schaal in de praktijk gebruikt. Teken dat ze het proefstadium voorbij zijn. "We hebben dit jaar van beide in totaal 10.000 kuub afgezet, waarop door diverse broeiers ongeveer 55 miljoen tulpen zijn afgebroid". Arno verwacht dat de beide producten elk hun plekje zullen vinden. Voor tulpenbroeiers die

'Viking' 2 februari opgeplant op Optima (kokos/lava)

De broeierij is verregaand geautomatiseerd

meer stuks willen broeien, maar niet willen uitbreiden in dure cellen en niet op water willen, is Optima een geschikt product. Het zorgt voor beworteling in een korte periode volgens dezelfde preparatiegang als water. Daarbij zal Optima vooral worden ingezet voor de vroege broei (bewortelt makkelijker dan potgrond) en de late broei (om zijn worteleigenschappen). Voor de tussenperiode lijkt het tulpensubstraat een goed alternatief.

Vormen beide substraten ook een alternatief voor waterbroei? Arno weet dat er genoeg broeiers zijn die omwille van hun sortiment en de kwaliteit graag op een vast medium willen blijven. Bovendien verloopt de waterbroei ook dit jaar niet helemaal probleemloos. "De eerste zet gaat vaak best, maar in de latere zetten zie je toch problemen". Hij kent zelfs broeiers die daarom weer deels van waterbroei afstappen. Dan kan Optima of het tulpensubstraat een goede vervanger van potgrond zijn.

TEVREDEN

De Hout Bolbloemen (Hem) broeit dit jaar zo'n 25 miljoen tulpen af in een 15-tal soorten. De Hout gold jarenlang als de grootste potgrond-broeier. Afgelopen jaar waren er problemen met de potgrond, gevolgd door extra watergiften, waardoor de zuurstof uit de potgrond verdween, wat onder andere leidde tot Pythiumschade). Volgens firmant Cor Duijn is het broeien op potgrond verleden tijd, ook omdat de eindafnemer steeds vaker een schoon product vraagt. Dit jaar broeit De Hout circa 7 miljoen tulpen op water (stilstaand systeem); 15 miljoen tulpen staan op het tulpensubstraat en circa 3 miljoen op Optima (voor de late tulpen om de beworteling te compenseren). De beworteling in de cel is voor beide producten naar tevredenheid verlopen. Uiteindelijk zal het eindproduct - de bloemen - bepalen hoe het totale oordeel over de beide nieuwe substraten uitvalt.

Naast het voordeel van restwaarde is een ander potentieel voordeel van kokos ten opzichte van zwartveen (maar ook van witveen) dat er in principe geen schaarsteprobleem is. De winning van veen stuit steeds vaker op problemen vanuit de milieuhoek, waarbij ook het vrijkomen van CO₂ telt. Volgens Arno is er bij kokos wel veel rommel op de markt. Legro levert RHP-gecertificeerde kokos. Dat betekent onder andere dat de kokos in Nederland gebufferd wordt, waarbij met behulp van het spoelen met Calciumchloride de van nature aanwezige natrium en kalium wordt uitgewisseld door Calcium. Het eindproduct wordt op de juiste gehalten geanalyseerd door middel van de bariumanalyse.